

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	D8 Право
Тип і назва освітньої програми	ОПП Правознавство
Курс, семестр	4-й курс, 7-й семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4, Загальна кількість годин – 120, із яких: <i>Денна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. самостійна робота – 80 год. <i>Заочна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 10 год., практичних занять – 10 год. самостійна робота – 100 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра підприємництва і права
Контактні дані розробника(ів)	Викладач: Сергій ШАБЕЛЬНИК, старший викладач кафедри підприємництва і права Контакти: кабінет 400 (навчальний корпус 4) E-mail : serhii.s.shabelnyk@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/shabelnyk-sergiy-sergiyovych
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Передумови відсутні.
Компетентності	загальні: ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 2. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
Програмні результати навчання	РН 1. Ідентифікувати, аналізувати та інтерпретувати юридично значущі факти з урахуванням психологічних чинників, а також робити обґрунтовані правові висновки на основі комплексного юридико-психологічного аналізу.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування таких соціальних навичок: здатність логічно й системно мислити; креативність; ефективний обмін інформацією між людьми, об'єднаними спільними професійними інтересами (нетворкінг); діяти соціально відповідально та свідомо; діяти на основі етичних міркувань (мотивів) тощо.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Вивчення навчальної дисципліни: ознайомити здобувача вищої освіти із психологією державно-правових явищ, із загальними психічними механізмами та закономірностями поведінки учасника правовідносин, сформувані вміння аналізувати особистість правопорушника, обвинуваченого, потерпілого, свідків, розуміти особливості їх поведінки.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Юридична психологія в системі наукових знань. Історія розвитку юридичної психології. Тема 2. Психологія особистості і діяльності. Тема 3. Психологічна характеристика юридичної діяльності. Тема 4. Психологія особистості правопорушника. Тема 5. Психологія скоєння окремих видів кримінальних правопорушень. Тема 6. Психологія злочинності неповнолітніх. Психолого-педагогічні аспекти насильства в	

<p>молодіжному середовищі. Тема 7. Психологія злочинної групи та поведінки натовпу. Тема 8. Психологія потерпілого. Тема 9. Психологія учасників розслідування злочинів. Тема 10. Психологічні основи проведення окремих слідчих дій. Тема 11. Судово-психологічна експертиза. Тема 12. Психологія судової діяльності. Тема 13. Пенітенціарна психологія.</p>	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<p>Навчальна дисципліна передбачає набуття загальних компетентностей та комплексу соціальних навичок (soft skills), притаманних сучасному фахівцю: комунікативні (комунікабельність, виховання потреби систематичного оновлення своїх знань для їх практичного застосування, проведення презентації, робота в команді, зворотний зв'язок); когнітивні та інформаційні (логіка, бажання навчатися, критичне мислення, самоорганізація); креативні (генерація нових ідей та інноваційних рішень); безконфліктність (вміння врегульовувати суперечності між членами команди або зацікавленими сторонами в процесі реалізації проєктів); лідерство (розвиток навичок управління командою, мотивації співробітників та прийняття рішень).</p>	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
<p>Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання</p>	<p>Наведені у Додатку до силабусу</p>
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
<p>- щодо термінів виконання та перекладання</p>	<p>всі завдання в межах навчальної дисципліни є обов'язковими до виконання та мають бути здані до заліку в LMS Moodle. У разі не виконання / неналежного виконання завдань самостійної та практичної роботи, в наслідок чого здобувач вищої освіти не досягає мінімальних порогових рівнів оцінок за ПРН, перекладання даного освітнього компоненту відбувається у строки та за процедурою, визначеною в Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.</p>
<p>- щодо академічної доброчесності</p>	<p>під час опанування освітнього компоненту здобувач вищої освіти має дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених в Кодексі академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету.</p>
<p>- щодо відвідування занять</p>	<p>відвідування занять є обов'язковим. У разі наявності поважної причини відсутності здобувача вищої освіти на парі, ним мають бути виконані її завдання та здані на перевірку до залікового тижня.</p>
<p>- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</p>	<p>на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даного освітнього компоненту, або в процесі його опанування. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні у разі опанування частини навчальної дисципліни відбувається за рішенням провідного викладача. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо; участі у круглих столах, конференціях, тренінгах та інших наукових заходах за тематикою курсу, тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.</p>
<p>- щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>здобувач вищої освіти має право оскаржити результати оцінювання, керуючись відповідною процедурою, висвітленою у Положенні про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.</p>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Кацавець Р. С. Юридична психологія. Навч. посіб. 3-тє вид., доповн. Київ: Алерта, 2023. 294 с.
2. Бочелюк В. Й. Юридична психологія. К.: Центр учбової літератури, 2024. 336 с.
3. Випуск журналу «Юридична психологія», Том 33 № 2 (2024) Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2023. №2(33). 166с.
4. Юридична психологія : навчально-методичний посібник / І. А. Нестерова. Ужгород : Видавництво Ужгородського національного університету, 2024. 54 с.

5. Юридична психологія : навчально-методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня; галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право», 2024. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1e59c344-9fce-40c6-bea8-9791b20700d0/content>

Допоміжні

1. Нороха С., Шинкаренко І. Роль юридичної психології у забезпеченні прав людини під час війни. *Природа та сутність людини: матеріали регіонал. наук.-практ. семінару* (м. Дніпро, 18 грудня 2024 р.). Дніпро : ДДУВС, 2024. С. 104-105.

2. Бурдіна Т. Юридичні та психологічні засади дослідження ефективності заходів дисциплінарного впливу, які викликані до неповнолітніх осіб, до методики занять волі. *Вісник Львівського університету. Серія юридична.* 2021. Вип. 72. С. 113-121. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_yu_2021_72_15

3. Юридична психологія: навчальний посібник / М.О. Оксютювич, В.В. Коширець, А.Б. Мудрик. Житомир: Житомирська політехніка, 2024. 161 с.

4. Михайлишин У.Б., Ільїна В.М. Вплив акцентуацій характеру на агресивну поведінку підлітків. *Теоретичні і прикладні проблеми психології* : зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. Северодонецьк : Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2021. №2(55). С. 83-100.

5. Ташматов В.А., Мовчан Р.Б. Юридична психологія в умовах війни: тенденції та напрями розвитку. *Сучасна юридична психологія: виклики та перспективи* : збірник матеріалів Круглого столу, присвяченого Міжнародному дню толерантності (м. Одеса, 15 листопада 2024 р.) / за заг. ред. М. Р. Аракеяна. Одеса : Видавництво «Юридика», 2025, С. 99-103 URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2f5a7127-755d-422a-a200-ae480c3d5aa5/content#page=105>

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Наказ МВС України «Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України» затверджене від 26.01.2016 No 50. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16/paran10#n10>.
3. Закон України «Про Національну поліцію» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, No 40-41, ст.379). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19/page>.
4. Наказ МВС України «Про організацію діяльності органів досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ України». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1769-12>.

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри підприємництва і права протокол № 19 від 13 січня 2026 року

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

для студентів денної форми здобуття освіти

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Підготовка презентації	
Тема 1. Юридична психологія в системі наукових знань. Історія розвитку юридичної психології	1	4	2	18	7
Тема 2. Психологія особистості і діяльності	1	4	2		7
Тема 3. Психологічна характеристика юридичної діяльності	1	4	2		7
Тема 4. Психологія особистості правопорушника	1	4	2		7
Тема 5. Психологія скоєння окремих видів кримінальних правопорушень	-	4	2		6
Тема 6. Психологія злочинності неповнолітніх. Психолого-педагогічні аспекти насильства в молодіжному середовищі	1	4	2		7
Тема 7. Психологія злочинної групи та поведінки натовпу	-	4	2		6
Тема 8. Психологія потерпілого	1	4	2		7
Тема 9. Психологія учасників розслідування злочинів	-	4	2		6
Тема 10. Психологічні основи проведення окремих слідчих дій	-	4	2		6
Тема 11. Судово-психологічна експертиза	1	-	2		3
Тема 12. Психологія судової діяльності	-	4	2		6
Тема 13. Пенітенціарна психологія	1	4	2		7
<i>Підготовка презентації</i>					18
Разом	8	48	26	18	100

для студентів заочної форми здобуття освіти

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Написання контрольної роботи	
Тема 1. Юридична психологія в системі наукових знань. Історія розвитку юридичної психології	2	4	4	18	10
Тема 2. Психологія особистості і діяльності	2	4	4		10
Тема 3. Психологічна характеристика юридичної діяльності	-	-	4		4
Тема 4. Психологія особистості правопорушника	-	-	4		4
Тема 5. Психологія скоєння окремих видів кримінальних правопорушень	-	-	4		4
Тема 6. Психологія злочинності неповнолітніх. Психолого-педагогічні аспекти насильства в молодіжному середовищі	2	4	4		10
Тема 7. Психологія злочинної групи та поведінки натовпу	2	-	4		6
Тема 8. Психологія потерпілого	-	-	4		4
Тема 9. Психологія учасників розслідування злочинів	-	-	4		4
Тема 10. Психологічні основи проведення окремих слідчих дій	-	-	4		4
Тема 11. Судово-психологічна експертиза	-	4	4		8
Тема 12. Психологія судової діяльності	2	-	4		6
Тема 13. Пенітенціарна психологія	-	4	4		8
Написання контрольної роботи	-	-	-	18	
Разом	10	20	52	18	100

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим і навчальним планом – залік.

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання опитування

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	Відповідь правильна, повна або містить змістовну відповідь на поставлене питання. Студент володіє термінологією, посилається на норми міжнародного права або практику ЄСПЛ.
0	Відповідь відсутня чи неправильна або не стосується суті питання. Використання загальних фраз без юридичного обґрунтування.

Заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
1-2	Відповідь правильна, повна або містить змістовну відповідь на поставлене питання. Студент володіє термінологією, посилається на норми міжнародного права або практику ЄСПЛ.
0	Відповідь відсутня чи неправильна або не стосується суті питання. Використання загальних фраз без юридичного обґрунтування.

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Денна та заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	відповіді правильні, обґрунтовані, осмислені та характеризують наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання; провадити інноваційну та наукову діяльність та повністю відображає визначений результат навчання за темою
2-3	відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена, характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності та неповноту засвоєння результату навчання
1	відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача про об'єкт вивчення, характеризує застосування знань при виконанні завдань за зразком, але з неточностями
0	відповідь відсутня чи неправильна.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	відповіді правильні, ґрунтовні та критично осмислені. Здобувач демонструє спеціалізовані концептуальні знання міжнародних стандартів на рівні новітніх досягнень (зокрема актуальної практики ЄСПЛ за останні роки). Робота характеризується вмінням самостійно виявляти правові проблеми, інтегрувати теоретичні знання з практикою міжнародних інституцій та повністю відображає програмний результат навчання за темою.
1	відповідь правильна по суті, але містить певні неточності у формулюваннях або посиланнях на джерела. Завдання виконано осмислено, здобувач вміє застосовувати знання міжнародного права у практичних ситуаціях, проте обґрунтування є недостатньо повним або містить незначні логічні огріхи.
0,5	відповідь демонструє лише фрагментарні уявлення про об'єкт (окремі статті конвенцій або назви органів). Здобувач здатний відтворювати знання лише за зразком, допускаючи суттєві неточності у тлумаченні правових норм. Самостійний аналіз замінено простим копіюванням тексту підручника чи закону.
0	завдання самостійної роботи не виконане, робота не подана у визначений строк або відповіді є неправильними.

Заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	відповіді правильні, ґрунтовні та критично осмислені. Здобувач демонструє спеціалізовані концептуальні знання міжнародних стандартів на рівні новітніх досягнень (зокрема актуальної практики ЄСПЛ за останні роки). Робота характеризується вмінням самостійно виявляти правові проблеми, інтегрувати теоретичні знання з практикою міжнародних інституцій та повністю відображає програмний результат навчання за темою.
2-3	відповідь правильна по суті, але містить певні неточності у формулюваннях або посиланнях на джерела. Завдання виконано осмислено, здобувач вміє застосовувати знання міжнародного права у практичних ситуаціях, проте обґрунтування є недостатньо повним або містить незначні логічні огріхи.
1	відповідь демонструє лише фрагментарні уявлення про об'єкт (окремі статті конвенцій або назви органів). Здобувач здатний відтворювати знання лише за зразком, допускаючи суттєві неточності у тлумаченні правових норм. Самостійний аналіз замінено простим копіюванням тексту підручника чи закону.
0	завдання самостійної роботи не виконане, робота не подана у визначений строк або відповіді є неправильними.

Шкала та критерії оцінювання підготовки презентації

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
10-18	зміст презентації відповідає темі та результату навчання; наявність творчого підходу складання презентації; якісно підготовлена практична розробка, дотримані всі вимоги щодо технічного й естетичного оформлення роботи і орфографічних вимог, наявності електронного (на носієві) матеріалу презентації.
3-9	наявність незначних недоліків у відповідності теми презентації заявленому результату навчання, виконанні презентації та її оформленні.
0-2	наявність суттєвих недоліків або ж повна невідповідність теми презентації результату навчання, вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.

Шкала та критерії оцінювання контрольної роботи

Заочна форма здобуття освіти

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне	1-4 бали	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, проте дещо порушено послідовність викладу та не повністю розкритий результат навчання.
	5-8 балів	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий. Відповідь містить приклади, що свідчить про творче застосування матеріалу. Відповідь на теоретичні питання стилістично та граматично правильна, показує на відмінні знання та вміння, повністю демонструє засвоєний результат навчання
Максимальна кількість балів	8 балів	
Професійно-орієнтоване	1-5 балів	Кількісна обробка результатів виконана правильно, проте містить деякі технічні помилки та неточності. Розв'язок практичного завдання зведений лише до кінцевої відповіді без наведення послідовності розрахунків
	6-10 балів	Зроблено інтерпретацію результатів, яка містить узагальнену характеристику досліджуваного явища, описуються можливі причини такого результату, зазначаються типологічні особливості. Рекомендації конкретизовані відносно одержаних результатів. Завдання виконано стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів
Максимальна кількість балів	10 балів	
Всього	18 балів	